

Ötven sor

Lecsapta az osztálynaplót. Két könnyesebb gördült le az arcán, keserűen, szinte csak magának mondta: *Bedobom a törülközőt! Nem csinálom tovább! Ennyiért nem érdemes!* A tanáriban hirtelen néma csönd lett, a kollégák kávéjukat kevergették, vázlataik sáncái mögé húzódtak, az osztálynaplóba jegyezgettek, de biztos vagyok, hogy mindannyian ugyanarra gondoltak. Arra, ami százszor és ezerszer megfordult a fejükben, elhangzott beszélgetéseik során; érdemes-e, s egyáltalán.

menyire érdekes?

Mert itt ül a tanítónő, aki felháborodva mesélte, hogy miként festette le az osztálytársai előtt egy másodikos „menő csemetét” nemrégiben felépült házukat. „*Nekem is, meg a testvéremnek is külön van hátóm, tanulósobám és játékszobám.*” S mindezt olyan osztályban, ahol a gyerekek nagy többsége negyed-ötödmagával a másfél szobás betonban éli mindennapjait. Mit mondhat ilyenkor a pedagógus? Megtaníthatják-e ilyen helyzeteket meg- és feloldására a főiskolán, egyetemen? Vagy csak az lehet az érve, amit saját gyerekkorából hozott? Nekik ugyanis a tanító néni megtiltotta, hogy bárki is narancsot vigyen az iskolába — ne csorogjon harminc gyereknek a nyála.

Aztán szemben a nyolcadikos osztályfőnök, akinek legnagyobb tanulsága a pályaválasztási időszakból az a nem is ritka, tízennégy éves korban határozottan kijelentett vélemény, hogy „*vagy olyan szakmát választok, ahol rengeteget lehet keresni, vagy odamegyek, ahol nem kell dolgozni.*” Mert tudatunkban — ki tudja, milyen forrásból táplálkozva — a munka és a pénz nem mindig kötődik egybe.

Belép a gondnoknő, aki épp most mesélte el lakodalmi élményeit. Voltak vagy ötszázán a Szeged környéki faluban, az óriási sátrak alatt kölcsöntányérban gözölgött a birkapörkölt, marmonkannákból folyt a bor, a túsarak tövig süppedt a homokba, s az alkalmi zenekar dallamait csak itt-ott lehetett fölismerni. De röpültek a pirosak, lilák meg zöldek, mígnem a brácsás vonójával kaparta be az ötszázásokat a cipósárokkal vájt gödörbe. A hangulat tetőfokán egy pelyhedző állú legényke az asztal tetején — micsoda virtus?! — egy ezrest tépett ketté. Egyszerű volna azzal elintézni, hogy könnyen szerzett pénz könnyen is röp- pen el, vagy hogy így mulat a magyar. Csakhogy itt mélyebb dolgokról lehet szó...

S mit gondoljon azokról a szülőkről, akik 100 forintokat gyűtenek az egyik kolléga búcsúztatására?? Véletlenül derült ki, micsoda kellemetlenségek származhattak volna belőle! De hány helyen próbálják korrumpálni a tanítókat, tanárokat borítékkal, ajándékcsomagokkal, kristályvázákkal... Vajon kik? Milyen megfontolásból?

Kiitta a kávéját, megigazította az elmaszatolt sminket, a gondnokiban fölvette fizetését — 800-zal kevesebb, mint a magyar átlag! —, hóna alá csapta a 6/b naplóját. A csemetés már a folyosón érte. Arra régen rájött, hogy a szellem gyarapodásának rangja fakulóban, az anyagiaké föllendülőben, de hogy egy tizenéves gyerek az egész osztály előtt azzal szegényítse meg, hogy nem baj, ha most négyest kap, majd az apukája „megveszi” az ötöst az igazgatónál, ez elbizonytalanította. Haragudott magára azért is, mert futó irigység kerítette hatalmába a serdülő lányok divatos holmiját látva — neki hat év után miért nem telik a negyedére?!

Nagyot lélezett, s belépett az osztályba. Mintha kicsérélt volna. Szinte ösztönösen cselekedett, hiszen már vérvé vált, hogy a hivatástudat nem érdektelenséget, hogy a becsület nem áru, s az elkötelezettséget nem lehet megvásárolni...

Tandi Lajos

Az építők ünnepe

A CSOMIÉP dolgozói tegnap, szombaton ünnepelték meg az építők napját. Hódmezővásárhelyen, a Kásáerdei juniálison a törzsgárdajelvények és vállalati jutalmak mellett kitüntetések is adtak át. Kiváló Munkáért kitüntetését kapott Ménesi Ernő, a pártvezetőség titkára. Az Alkotó Ifjúság-pályázat keretében négy pályamunkát díjazott a vállalat, melynek a Kiváló Brigád címet múlt évi tevékenysége alapján az Április 4. és az Ybl Miklós szocialista brigád érdemelte ki. Ötvenen lettek a CSOMIÉP Kiváló Dolgozói.

A szegedi szak- és szerezői parati szolgáltató leányvállalatnál megrendezett építők napi ünnepségen 13-an vehették át a Vállalat Kiváló Dolgozója kitüntetését.

Szövetkezeti szavalóverseny

A KISZÖV, a MESZÖV és a TESZÖV által meghirdetett V. Országos Szövetkezeti Szavalóverseny megyei döntőjét pénteken rendezték meg a KISZÖV-klubban.

Az előselejtezőkön legjobbnak bizonyult harminc szavaló adott számot felkészültségéről, közöttük első helyen Alföldi Róbert (MESZÖV) végzett, második Makra Mihály, harmadik Sarungi Enikő (KISZÖV) lett. Az első tíz helyezett képviseli Csongrád megyét októberben Gyulán megrendezendő területi versenyen.

Kiskereskedők

Mercedes Líbiából...

...Trabant meg Csőlyospálosról. De van itt szolnoki Wartburg, szegedi Zsiguli, vásárhelyi Zaporozsec, debreceni Opel, gyulai Volkswagen... A származási hely esetleges, azaz, ma innen, holnap onnan, a márká többé-kevésbé állandó. A Magyarországon forgalomban levő ismertebb autótípusok mindegyike megtalálható Diós József párlépesnyi irodájában — kartonokon. Ez a mini autópia, a magánvállalkozások körét kibővítő központi rendelekek jóvoltából jött létre: *autós ügynökség*. Az adok-veszek ősi árucserre-kapcsolatban sajátos helyet foglal el az ügynök: a pult nélküli kereskedő. Közvetít, összehoz vevőt és eladót, felhajt áru-piacot. Az utóbbi években éledt újra ez a hajdani közismert foglalkozás, s jelenleg Szegeden hatan cserélték fel az eddigi biztosnak mondott kenyérkeresetet a használnak kecsegtető, ám nem éppen kockázatmentes ügynöki hivatással.

Amikor ide jön egy ügyfél az eladni szánt autójával, mindig ő mondja az első árat. — mondja Diós József. — Nekem természetesen amúgy, hivatalból el kell vagy el kellene fogad-

nom, hisz most nekem ő a legfontosabb, azért fordult hozzám bizalommal, hogy én eladjam az autóját. Am az üzlet akkor igazán jó, ha biztosítva van, hogy mielőbb megkötötték. A legjobb vevőcsábító a jó áru jó ára.

— Vitakoznak az eladóval?

— Azt soha. Viszont mi ismerjük jobban a piaci helyzetet, és meg tudjuk ítélni, mennyire reális vagy irreális az az ár. Volt már úgy, hogy javasoltuk, többre vagy kevesebbre tartsa az autóját.

— És hallgatnak az ügynököre?

— Úgy tünik, igen.

— S mit kamatozik a bizalom?

— A kockázatmentes és persze kényelmes árúértékesítést.

— Vagyis, nem kell az autópia, sem eladóként, sem vevőként.

— Erről van szó.

Hogy miért gyulai, debreceni, s szolnoki illetőségű autósok említették az elején, annak magyarázata az ügynöki foglalkozásban rövid időn belül föllírt szükségesség az oka: *többen többre mennek. A szegedi ügynökség ugyanis egy sereg más, hasonló vállalko-*

zóval tartja a kapcsolatot, ahol ugyanígy hoz vevőt, hol eladó kopogtat be az ajtón, és ahol az egyiket keresik, nem biztos, hogy van, ahol meg ugyanazt kínálják, nem biztos, hogy vevő jelentkezett rá. Am annak semmi akadálya, hogy két város között utazzon — no nem az ügyfél, hiszen mire való az ügynökség? — az információ. Itt egy autó, ott egy vevő. És íme a példa: csöng a telefon, az ügynök fölgyrik.

— Halló, kézzsókóm, igen, én vagyok, az ügyrendben van. Tessék mondani, mikor jöhet a vevő?... Igen, jó, akkor küldöm, tiszteletem, viszont hallásra.

— Ki volt ez?

— Egy ásóthalmi eladó. Zasztavát kínált, és szereztem rá vevőt.

— Honnan?

— Budapestről.

Beszélgetés közben egy frissen érkezett borítékot bont föl. Benne a levél, egy külszolgálatból érkező hölgy közli, az ügynökség feltételeit elfogadta, autóját kintálja eladásra: dízel Mercedes, és barna. Most hozta Líbiából. A levél az adattal a nyilvános tártól új rekeszébe kerül. Ilyet még nem kínáltak...

Igriczi Zsigmond

Centenáriumára készül a Szilléri iskola

Századokkal ezelőtt ezen a vidéken a Szillér-patak csordogált, a Tisza legnagyobb ere. A nagy árvízet követően a körtöltés szakította el anyafolyójától, s ítélte kiszáradásra. Azután települt be Felsővárosnak ez a része is halászsokkal, csizmadiákkal, papucsosokkal, kismesterekkel. Gyerekeiknek meg kellett tanulni a betűvetést, az egyszerűet, így a víz pusztította rombadólt házak újjáépítését követni kellett az iskola fölhúzásának is. Az iskolaszék 1882. január 19-i rendkívüli ülése egybehangozott úgy, hogy július elsejére el kell készülnie négy tanteremnek. A mesterek hat hét alatt végeztek a munkával, de az iskola már megépültekor szűknek bizonyult — az első tanév 353 nebulójának egy része a környéken bérelt házakból kialakított osztálytermekben skandalálta a szorzótáblát. A bővítést azonnal megkezdtek, s 1884-ben ütötték rá arra az okiratra a pecsétet, amely a Szilléri sugárúti általános iskola megszületését igazolta. Ennek éppen 100 esztendeje.

Az épület további történelmi ábról és a mai viszonyokról Kozsi Gézáné igazgató tájékoztatott. Az eredeti tőmb kialakítását követően 1966—67-ben nagy felújítást végeztek, a földmérés mellett két tanteremmel bővítették az épületet, a régi

vaskályhákat cserépkályhákra cserélték, majd a hetvenes években tértek át a gázfűtésre. Ma a Szilléri sugárúti általános iskola a Felsőváros tagiskolájaként működik. Négy első, három második és két harmadik osztályában 286 gyerek tanul itt, valamint hét napközis csoportnak adnak otthont. Az iskola környéke jócskán változott — különösen az utóbbi másfél évtizedben. Eltűntek a falusias utcák, lebontották a kis házakat, s helyükön fölépült a felsővárosi lakótelep. Sok minden változott egy évszázad alatt. A fejlődés rohamleptű volt, képzett pedagógusok dolgoz-

nak korszerű feltételek között. Egy dolgot nem oldott meg az idő: az iskola ma is igencsak zsúfolt.

A centenárium tiszteletére június 12-én, kedden délután 5 órakor ünnepséget rendeznek a Szilléri sugárúti általános iskolában. Erre az eseményre várják az iskola egykori tanítványait, a volt nevelőket. Az ünnepségen megemlékeznek az iskola történetéről, dokumentumkiállítás mutatja be a történelmi emlékeket, a tanulók műsorral készülnek az eseményre, az egyik volt növendék, Pataki Ferenc festőművész kamaratársulat rendez.

Könyv a Molnár Dixielandról

Ósintén szólva nem tudok róla, megtörtént-e már valaha is, hogy Szegeden egy művelődési központ könyvet adjon ki. Mindenestre most ez a helyzet: a Bartók Béla művelődési központ által útjára bocsátott kötetnek — Simon Géza Gábor A szegedi Molnár Dixieland Band története című munkájának — kétszeresen is lehet örülni. Részben mert a helyi jellegű kiadványok meglehetősen mostoha sorsán látszik lazítani valamiképp, részben pedig — s ha lehet, e tény még fontosabb — olyan zenekart tisztelt meg ily módon s helyez dokumentáltan emléklédecsünk középpontjába, mint a méltán rendkívül népszerű Molnár Gyula együttese.

A közelmúltban ünnepelték Molnárék fennállásuk húszéves évfordulóját. Föl lehetne tenni a kérdést: még ily ünnepi alkalomból is ugyan miért szükséges könyvet írni-kiadni egy vidéki, különben sikeres dzsesszegyüttessel? A kérdésben a válasz: egyfelől éppen mert vidéken élnek, dolgoznak és zenélnak — a vidékiség állapotának közismert hátrányait most hadd ne részletezzük, legyen elég annyi: e műfajban is jut belőle elég —, másfelől pedig az ok: Molnárék „különben” nemcsak sikeresek, de valóban igaz az egyik fejezet cím, „minden fellépésük élvezi a hallgatóságok”.

Hogy a kötet régi hiányt pótol, ezek után talán nem is kell bővebben ecsetelni. Simon Géza Gábor színpadon láthatóan az adatszervi információújításra éppúgy törekedett, mint a részletes bemutatással párhuzamosan némi hangulati-érzelmi „helyzetjelentések” — ama atmoszféra ürügyén, amit a szegedi dixieland band muzsikájával valóban teremteni képes. (Utóbbit tanúsíthatom.)

A fentiekből következik, hogy elsősorban informatív érdekek miatt becsülendő ez a könyv: részletes bibliográfia, diszkográfia, gazdag képanyag és névmutató egé-

szíti ki a „Molnár-sztorit”, olvashatjuk az együttes régi és mostani tagjairól, eddig megtett útjáról, sikereiről és nehézségeiről egyaránt. Ha nagyon-nagyon esztétizálni akarnánk, persze számon lehetné kérni a „feszebb”, színesebb stílust, a kevésbé protokolláris hangnemet és szerkesztésmódot — de javasolom, ne tegyünk. Ennek a könyvnek igenis így és kétszeresen kell örülni. Több szempontból is ültető jelentőségű munka errefelé, akikről pedig íródott, azokról nyugodt lelkiismerettel elmondható: ennyit meg is érdemelnek.

Domonkos László

Terv a Múcsarnok újjáépítésére

Átfogó tanulmányterv készült a Múcsarnok épületének felújítására és bővítésére. A Budapesti Műszaki Egyetem középület-tervezési tanszékének irányításával működő munkacsoport hamarosan elkészül a tanulmányával, amelynek alapján meg az idén kidolgozzák a csaknem százéves műemléképület rekonstrukciójának programját. Fennállása óta az épület ugyanis nemcsak szerkezetiileg károsodott, illetve avult el, de egyre bővülő művészeti és köznevelődési feladatai

miatt már évtizedek óta állandó helyhiánnyal küzd. A most készülő tervek szerint a felújítást a kiállítási tevékenység zavarása nélkül, folyamatosan, több ütemben oldják meg. Első lépésben az előcsarnok aláépítésével, valamint a közlekedő háló földemének átépítésével végeznének. Ennek során nemcsak az épület újraszigetelését, s modern szellőzési, fűtési és világítási rendszerének beépítését oldhatnák meg de újabb hasznos terek kialakításával enyhíthetnének a raktározási és feldolgozás gondjait is.

Az egyelőre csak tervekben körvonalazódó átépítési munkálatok indulása előtt azonban már idén nyáron elkezdték a jelenlegi kiállítási termek tatarozását. Ha túl lesznek a közvetlen veszélyhelyzetet előidéző belső kóparkányok javításán, sor kerül a termek festésére és megfiatalítására, valamint az úgynevezett videokardon — zárt láncú tévéberendezés — beszerelésére, melynek az épület védelmében a köznevelődési, illetve tárlatkiegészítési szerepe is lesz.